

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLISSING (BRUGEL-BESLISSING-20240705-280)

**betreffende de toekenning van een vergunning aan de lokale
energiegemeenschap 'ES0'**

**Opgesteld op basis van artikel 28sexiesdecies van de
elektriciteitsordonnantie**

5 juli 2024

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Inleiding.....	4
3	Analyse en ontwikkeling.....	4
3.1	Rechtsvorm.....	4
3.2	Analyse van de criteria.....	4
3.2.1	Wat de leden van de energiegemeenschap betreft.....	4
3.2.2	Wat het bestuur van de energiegemeenschap betreft.....	5
3.2.3	Wat de activiteiten van de energiegemeenschap betreft.....	6
3.2.4	Wat de statuten van de energiegemeenschap betreft.....	6
3.2.5	Wat de ontwerpovereenkomsten betreft.....	8
3.2.6	Wat de productie-installatie betreft.....	10
4	Beslissing.....	11
5	Inwerkingtreding.....	11
6	Beroep.....	11

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt in haar artikel 28^{sexiesdecies} dat elke energiegemeenschap van BRUGEL een vergunning moet krijgen alvorens haar activiteit te beginnen.

De criteria voor de toekenning van die vergunning zijn opgenomen in de elektriciteitsordonnantie en werden nader vastgesteld in richtsnoeren¹ die BRUGEL heeft aangenomen om de projectbeheerders in het kader van hun aanvraag te begeleiden. Deze controle heeft meer bepaald betrekking op de volgende criteria:

- de leden;
- het bestuur;
- de statuten;
- de activiteiten die de gemeenschap zal ontwikkelen.

In overeenstemming met de procedure voor de toekenning van een vergunning neemt BRUGEL binnen een termijn van 60 dagen na de ontvangst van het volledige aanvraagdossier een beslissing over de toekenning of de weigering.

¹https://www.brugel.brussels/publication/document/brochures/2023/nl/Gids_Vergunningen_energiegemeenschappen.pdf

2 Inleiding

De vzw ESO met maatschappelijke zetel in Broekstraat 49, 1000 Brussel, heeft op 29 maart 2024 bij BRUGEL een dossier ingediend tot aanvraag van een vergunning om in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een energiegemeenschap te exploiteren. Op 25 mei 2024 werd aan BRUGEL een volledig dossier bezorgd.

Het project betreft een vergunningsaanvraag voor een lokale energiegemeenschap. De gemeenschap bestaat uit 2 leden, die allemaal rechtspersonen zijn. De energiegemeenschap wenst een project voor het delen van hernieuwbare energie te ontwikkelen. De productie zal door afzonderlijke installaties met fotovoltaïsche panelen worden verzekerd.

3 Analyse en ontwikkeling

3.1 Rechtsvorm

De energiegemeenschap 'ESO' heeft beslist om de rechtsvorm van een vzw aan te nemen. Deze vorm van rechtspersoon is gepast voor een energiegemeenschap.

3.2 Analyse van de criteria

3.2.1 Wat de leden van de energiegemeenschap betreft

In overeenstemming met artikel 28sexies van de elektriciteitsordonnantie kan een lokale energiegemeenschap als lid hebben *'elke natuurlijke persoon, lokale overheid of kleine of middelgrote onderneming, [...], zolang, voor ondernemingen, hun deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit is'*.

In dit geval groepeert de lokale energiegemeenschap 2 leden, waaronder een vereniging zonder winstoogmerk en een coöperatieve vennootschap.

Voor ondernemingen zijn er twee voorwaarden verbonden aan de deelname aan een lokale energiegemeenschap: 1) het moet een kleine of middelgrote onderneming zijn, met respectievelijk minder dan 50 of minder dan 250 werknemers, met een jaaromzet die lager is dan respectievelijk 10 miljoen of 50 miljoen euro, of een jaarlijkse balans van minder dan 10 miljoen of 43 miljoen euro; 2) de deelname aan een energiegemeenschap is niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit. Deze twee voorwaarden worden geanalyseerd voor de twee deelnemende rechtspersonen.

- QL QUARTIER LIBRE, geregistreerd onder het ondernemingsnummer 0723.644.447, en met maatschappelijke zetel in Alsebergsesteenweg 374, 1180 Ukkel:
 - Kmo: volgens de informatie die publiekelijk beschikbaar is bij de KBO, zijn zowel het aantal VTE als de jaarbalans lager dan de vereiste drempels. De vennootschap is dan ook een kleine onderneming zoals bedoeld in de ordonnantie.
 - Aard en intensiteit van de activiteit: het hoofddoel van de besloten vennootschap is om de bibliodiversiteit, het lezen, het schrijven, het boek te promoten via een creatieve en verantwoorde aanpak. De vennootschap heeft niet als doel om deel te nemen aan energiegemeenschappen en BRUGEL stelt vast dat ze niet deelneemt aan andere energiegemeenschappen.

- NEPRI bv, ingeschreven onder het ondernemingsnummer 0759.620.658, met maatschappelijke zetel in Vanderkinderestraat 48, 1180 Ukkel:
 - Kmo: volgens de informatie die publiekelijk beschikbaar is bij de KBO, zijn zowel het aantal VTE als de jaarbalans lager dan de vereiste drempels. De vennootschap is dan ook een kleine onderneming zoals bedoeld in de ordonnantie.
 - Aard en intensiteit van de activiteit: de vennootschap heeft als doel om het beroep van advocaat uit te oefenen. De vennootschap heeft niet als doel om deel te nemen aan energiegemeenschappen en BRUGEL stelt vast dat ze niet deelneemt aan andere energiegemeenschappen.

BRUGEL meent dat aan het criterium is voldaan.

3.2.2 Wat het bestuur van de energiegemeenschap betreft

In overeenstemming met artikel 28sexies van de elektriciteitsordonnantie wordt de daadwerkelijke controle op de lokale energiegemeenschap *'alleen uitgeoefend door haar leden die in de nabijheid van de door de lokale energiegemeenschap opgezette projecten zijn gevestigd'*.

3.2.2.1 Daadwerkelijke controle

Om te beoordelen hoe de daadwerkelijke controle binnen een energiegemeenschap wordt uitgeoefend, analyseert BRUGEL onder meer wie **stemrecht** heeft, de specifieke bepalingen inzake de **benoeming van de vennoten**, of er bepalingen zijn waarin uitdrukkelijk is vastgelegd aan wie de **controle over de vennootschap** is toevertrouwd, enz. Vervolgens controleert BRUGEL of de leden die de daadwerkelijke controle hebben, wel degelijk **in de nabijheid** van de projecten van de lokale energiegemeenschap zijn gevestigd.

Met betrekking tot het **stemrecht** bepaalt artikel 16 van de statuten dat alle gewone leden van de energiegemeenschap een gelijk stemrecht hebben binnen de algemene vergadering. Naargelang van het soort beslissing dat moet worden genomen, worden er limieten inzake het aanwezigheidsquorum en het aantal stemmen vastgesteld.

Wat de benoeming en de afzetting van de bestuurders betreft, bepaalt artikel 18 van de statuten dat dit tot de bevoegdheid van de algemene vergadering behoort. Alle leden van de energiegemeenschap maken deel uit van de algemene vergadering en hebben ieder één stem. De bestuurders worden enkel gekozen onder de leden.

De statuten bevatten geen bijzondere bepaling die de daadwerkelijke controle voorbehoudt aan een welbepaald persoon.

Bijgevolg meent BRUGEL dat er aan het criterium inzake de daadwerkelijke controle is voldaan.

3.2.2.2 Criterium van nabijheid

Het 'nabijheidscriterium' wordt in artikel 5 van de statuten gedefinieerd als het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

BRUGEL stelt vast dat de gewone leden, die de controle hebben over de energiegemeenschap, zich inderdaad binnen de perimeter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevinden.

BRUGEL meent dat aan dit criterium is voldaan.

3.2.3 Wat de activiteiten van de energiegemeenschap betreft

In overeenstemming met artikel 28septies, § 1 van de elektriciteitsordonnantie mag de lokale energiegemeenschap alleen 'elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen produceren, verbruiken, opslaan en intern delen'.

Artikel 5 van de statuten bepaalt dat de vereniging de volgende activiteiten mag uitvoeren: elektriciteit afkomstig van hernieuwbare energiebronnen produceren, verbruiken, opslaan en delen. De aanvrager heeft aan BRUGEL een ontwerpovereenkomst voorgelegd die deze deelactiviteit binnen de lokale energiegemeenschap regelt. Voor zover de deelactiviteit enkel binnen de gemeenschap wordt uitgevoerd, wordt ze toegestaan door de ordonnantie.

BRUGEL meent dat aan het criterium is voldaan.

3.2.4 Wat de statuten van de energiegemeenschap betreft

In de statuten van de energiegemeenschap moeten verschillende elementen terug te vinden zijn, inzonderheid de volgende aspecten:

- De bepalingen met betrekking tot de daadwerkelijke controle van de energiegemeenschap en de modaliteiten voor de uitoefening van het stemrecht binnen deze gemeenschap en, in het geval van een hernieuwbare-energiegemeenschap en een lokale energiegemeenschap, de criteria op basis waarvan de nabijheidsvoorwaarde bedoeld in artikel 28quater, § 2, en in artikel 28sexies, § 2 zal worden vastgesteld.
- De statuten bevatten de relevante bepalingen in hun artikelen 7, 12 tot 17. Er wordt verwezen naar de beschouwingen met betrekking tot het bestuur van de energiegemeenschap en de voorwaarde van nabijheid, zoals bedoeld in artikel 28quater, § 2, en in artikel 28sexies, § 2.
- De bepalingen die de autonomie van de energiegemeenschap waarborgen ten opzichte van haar individuele leden en andere marktactoren die op een andere wijze met haar samenwerken
 - Er wordt hierbij verwezen naar de beschouwingen in verband met de daadwerkelijke controle. Uit de analyse van BRUGEL blijkt dat de gemeenschap inderdaad van plan is om op een democratische manier te werken, waarbij alle gewone leden van de gemeenschap een gelijk stemrecht krijgen.
- Een beschrijving van de ecologische, sociale of economische doelstellingen van de energiegemeenschap
 - Artikel 4 van de statuten omschrijft de maatschappelijke doelstelling van de lokale energiegemeenschap als volgt: *'Het belangrijkste doel voor de vereniging bestaat erin om zowel aan haar leden als op het niveau van het grondgebied waar ze haar activiteiten uitoefent, ecologische, maatschappelijke of economische voordelen te bieden in plaats van financiële winsten te boeken. De vereniging heeft onder meer als doel om elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te produceren en intern te delen. Ze heeft als opdracht om leden samen te brengen die gemeenschappelijke belangen hebben om in de eerste plaats en*

meer bepaald elektriciteit op lokaal niveau te delen, hen te informeren en te helpen bij de actie die ze moeten ondernemen om activiteiten van elektriciteitsproductie en -deling te verrichten. Meer bepaald heeft de vereniging als doel om haar leden te helpen bij de uitvoering van de administratieve en wettelijke taken in verband met hun project van elektriciteitsdeling.'

BRUGEL is van mening dat de gemeenschap milieu-, sociale en economische doelstellingen nastreeft. Er is aan het criterium voldaan.

- Een beschrijving van de activiteiten die de energiegemeenschap kan uitvoeren
 - Er wordt hierbij verwezen naar bovenstaand punt 3.2.3. Er is aan dit criterium voldaan.
- De bepalingen inzake het gebruik van eventuele winsten uit de activiteiten van de energiegemeenschap. Deze bepalingen zorgen ervoor dat het nastreven van ecologische, sociale of economische doelstellingen voorrang krijgt op het najagen van financiële winst.
 - Artikel 5 van de statuten bepaalt wat volgt met betrekking tot het gebruik van de winst: *'Indien de activiteiten die door de energiegemeenschap worden uitgeoefend, in voorkomend geval winst opleveren, zal deze winst uitsluitend worden toegewezen aan de realisatie van haar maatschappelijke doel.'*

BRUGEL meent dat aan het criterium is voldaan.

- De bepalingen inzake toetreding en uittreding van leden: deze regelingen moeten transparant, objectief, billijk, niet-discriminerend en evenredig zijn.
 - Wat de toetreding van leden betreft, maakt artikel 7 een onderscheid tussen gewone en toegetreden leden:
 - Voor gewone leden: in artikel 7.1. van de statuten is het volgende vastgelegd: *'Naast de stichtende leden kan elke natuurlijke persoon, lokale overheid of kleine of middelgrote onderneming die in de nabijheid van de door de lokale energiegemeenschap opgezette projecten is gevestigd en voor zover, voor ondernemingen, hun deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit is, vragen om als gewoon lid toe te treden'. Wat het nabijheidscriterium betreft, is in artikel 5 het volgende vastgelegd: 'Het nabijheidscriterium dat in deze statuten als lokaal wordt aangeduid, stemt overeen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest'. Het bestuursorgaan kan de toetreding van een lid weigeren 'indien dat het evenwicht van de door de vereniging uitgevoerde activiteiten in gevaar dreigt te brengen'.*
 - Voor toegetreden leden: artikel 7.2. van de statuten bepaalt dat *'Elke natuurlijke persoon, lokale overheid of kleine of middelgrote onderneming waarvan de deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet de voornaamste commerciële of professionele activiteit is, die ermee instemt de statuten en reglementen van de vereniging na te leven en die een bijdrage betaalt, kan vragen om als toegetreden lid toe te treden.'* Het bestuursorgaan kan de toetreding van een lid weigeren *'indien een bevoorrechte relatie met de vereniging onvoldoende bewezen is of indien dat het evenwicht van de door de vereniging uitgevoerde activiteiten in gevaar dreigt te brengen'.*

BRUGEL is van mening dat deze criteria transparant, objectief en niet-discriminerend zijn.

- Wat de uittreding van leden betreft, bevatten de statuten bepalingen in verband met het ontslag, de schorsing en de uitsluiting van de leden in artikel 9 van de statuten:
 - Wat het ontslag betreft, kan elk lid te allen tijde uit de vereniging stappen door een bericht te versturen naar het bestuursorgaan of het formulier invullen dat door de beheerder van de energiegemeenschap online ter beschikking wordt gesteld. In de statuten is ook vastgelegd dat de hoedanigheid van lid automatisch vervalt indien de bijdrage niet wordt betaald.
 - De uitsluiting van een lid kan enkel worden uitgesproken door de algemene vergadering bij speciaal quorum, in het geval waarin een lid in strijd met het maatschappelijke doel van de vereniging handelt. Het bestuursorgaan kan de beoogde leden schorsen tot de algemene vergadering een beslissing heeft genomen. De statuten bepalen ook dat leden de mogelijkheid hebben om gehoord te worden en zich te verdedigen.

BRUGEL is van mening dat ook deze criteria transparant en niet-discriminerend zijn en dat ze de rechten van de verdediging respecteren.

- De bepalingen betreffende de modaliteiten voor afstand en overdracht van aandelen en bijdragen van de leden
 - Aangezien de lokale energiegemeenschap een vzw is, hebben de leden geen aandelen.
- De bepalingen inzake de duur en de ontbinding van de energiegemeenschap
 - Artikel 28 van de statuten bevat de regels in verband met de ontbinding van de vereniging.

3.2.5 Wat de ontwerpovereenkomsten betreft

Artikel 28^{quattuordecies}, § 1 van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat de deelnemers aan een activiteit van een energiegemeenschap elk een overeenkomst sluiten met de energiegemeenschap over hun rechten en plichten. De overeenkomst bevat de volgende elementen:

- *'de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens;*
- *de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt;*
- *in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit;*
- *de procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling;*
- *de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen.*

De inhoud van de overeenkomst wordt uitgedrukt in duidelijke en begrijpelijke taal en omvat alle informatie die nuttig is om de partijen hun rechten en plichten te laten begrijpen. Deze overeenkomsten maken geen onderscheid tussen de deelnemers.'

In het voorliggende geval wil de lokale energiegemeenschap een activiteit van energiedeling ontwikkelen. De lokale energiegemeenschap heeft twee ontwerpovereenkomsten ingediend:

- een overeenkomst tot regeling van de rechten en plichten van de deelnemers aan de activiteit van energiedeling ten aanzien van de lokale energiegemeenschap. BRUGEL onderzoekt hierna de verschillende criteria voor deze overeenkomst:
 - de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens: de overeenkomst bevat bepalingen betreffende de bescherming van de persoonsgegevens in haar artikel 17;
 - de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt: de overeenkomst legt in haar artikelen 5 en 6 de respectieve rechten en plichten van de gemeenschap en de deelnemer vast;
 - in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit: de overeenkomst bevat in haar artikelen 7 en volgende bepalingen betreffende het gebruikte meetsysteem, de gekozen methode van verdeling, de prijs van de gedeelde elektriciteit evenals de facturering van de gedeelde elektriciteit;
 - de procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling: de overeenkomst voorziet in deze procedure in haar artikel 11 en bevat wel degelijk de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling;
 - de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen: de bepalingen betreffende de beslechting van geschillen zijn opgenomen in artikel 18 van de overeenkomst. Dit artikel verwijst inzonderheid naar de mogelijkheid om zich tot de Geschillendienst van BRUGEL te richten.
- een overeenkomst tot regeling van de rechten en plichten van de deelnemer die een gebruiksrecht op een productie-installatie heeft ten aanzien van de lokale energiegemeenschap. BRUGEL onderzoekt hierna de verschillende criteria voor deze overeenkomst:
 - de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens: de overeenkomst bevat bepalingen betreffende de bescherming van de persoonsgegevens in haar artikel 17;
 - de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt: de overeenkomst stelt in haar artikelen 5 en 6 de respectieve rechten en plichten van de gemeenschap en de producent vast;

- in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit: de overeenkomst bevat in haar artikelen 7 en volgende bepalingen betreffende het gebruikte meetsysteem, de restinjectie, de prijs van de geïnjecteerde elektriciteit, evenals de facturering van de geïnjecteerde elektriciteit;
- de procedure die van toepassing is op niet-betaling: deze procedure omvat minstens de verzending van een herinnering en van een ingebrekestelling: deze procedure omvat minstens de verzending van een herinnering en van een ingebrekestelling: de overeenkomst voorziet in deze procedure in haar artikel 11 en omvat wel degelijk de verzending van een herinnering en een ingebrekestelling;
- de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen: de bepalingen betreffende de beslechting van geschillen zijn opgenomen in artikel 18 van de overeenkomst. Dit artikel verwijst inzonderheid naar de mogelijkheid om zich tot de Geschillendienst van BRUGEL te richten.

3.2.6 Wat de productie-installatie betreft

In overeenstemming met artikel 28septies van de elektriciteitsordonnantie kan alleen de lokale energiegemeenschap eigenaar zijn of kunnen een of meerdere van haar leden eigenaar of houder zijn van een gebruiksrecht op de productie-installaties die de gemeenschap gebruikt om elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te delen.

In dit geval heeft een lid van de lokale energiegemeenschap een gebruiksrecht op een productie-installatie (fotovoltaïsche panelen) die aan een derde toebehoort. Dit gebruiksrecht wordt vastgelegd in een overeenkomst tot overdracht van het gebruiksrecht van de productie-installatie. Het totale vermogen van de desbetreffende installaties bedraagt 35,7 kWp. Er is dus aan dit criterium voldaan.

4 Beslissing

De aanvrager voldoet aan de criteria zoals vastgesteld in artikelen 28*bis* en volgende van de elektriciteitsordonnantie.

BRUGEL verleent aan de vzw ESO daarom een vergunning om een lokale energiegemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te exploiteren voor een duur van 10 jaar.

5 Inwerkingtreding

Deze beslissing treedt in werking op de dag van de kennisgeving ervan aan de aanvrager van de vergunning.

6 Beroep

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof van Brussel in overeenstemming met artikel 30*undecies* van de elektriciteitsordonnantie.

Deze beslissing kan ook het voorwerp uitmaken van een klacht tot heroverweging bij BRUGEL in overeenstemming met artikel 30*decies* van de elektriciteitsordonnantie. Deze klacht heeft geen opschortende werking.

* *

*